

Paznehtář (kód: 41-049-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Zemědělství a lesnictví (kód: 41)
Týká se povolání:	Paznehtář
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Aplikace základních anatomických a zootechnických poznatků při zabezpečování zdraví končetin skotu	3
Příprava pracoviště a fixace ošetřovaných zvířat	3
Praktická úprava paznehtů	3
Klasifikace a ošetřování nemocných paznehtů	4
Posouzení ošetřovaných zvířat a prostředí	4
Vedení evidence související s paznehtářskou činností	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 11.04.2017 do: 06.06.2021

Kritéria a způsoby hodnocení

Aplikace základních anatomických a zootechnických poznatků při zabezpečování zdraví končetin skotu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat kostru, hlavní skupiny svalů, tělesnou stavbu, vysvětlit anatomii končetin skotu pod karpem a tarzem, tj. kostra, šlachy, krevní a nervový systém, chrupavky, synoviální útvary, rohové pouzdro, vysvětlit funkci paznehtů	Písemné ověření
b) Klasifikovat tvary stájových paznehtů včetně patologických tvarů	Písemné ověření
c) Popsat postoje končetin skotu, klasifikovat normální a vadné postoje včetně jejich možných příčin a následků	Písemné ověření
d) Popsat vliv stájového prostředí na zdravotní stav a postoj končetin skotu	Písemné ověření
e) Popsat rozdíl mezi volným a vazným ustájením z pohledu kvality a nárůstu paznehtů	Písemné ověření
f) Popsat vliv podlahovin na obrus paznehtů	Písemné ověření
g) Objasnit vliv výživy a poruch metabolismu na zdravotní stav končetin skotu, popsat základní postup při řešení výživářských problémů s paznehty	Písemné ověření
h) Vyhodnotit nárůst mléčné užitkovosti dojnic ve vztahu ke kvalitě a případným onemocněním paznehtů a zatížení pánevních končetin	Písemné ověření
i) Popsat vliv genetických faktorů na kvalitu paznehtů	Písemné ověření
j) Popsat a předvést základní péči o končetiny a paznehty skotu	Praktické předvedení a ústní ověření
k) Popsat specifika zacházení s masným skotem při péči o paznehty	Písemné ověření
l) Popsat specifika zacházení s plemennými býky při péči o paznehty	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava pracoviště a fixace ošetřovaných zvířat

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit a upravit pracoviště z hlediska organizace předpokládaných činností a bezpečnosti práce (určit místo pro fixační klec podle způsobu ustájení zvířat)	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat a předvést základní běžné polohy a způsoby fixace skotu při ošetřování paznehtů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat základní faktory pro výběr vhodné fixační klece	Ústní ověření
d) Popsat předložený sortiment fixačních klecí a nářadí paznehtáře	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat a předvést nahánění a navádění zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Popsat a předvést navádění plemenných býků	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Popsat a předvést zařízení na zvedání nemohoucích kusů skotu	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Popsat pracovní postup při zvedání ulehle krávy	Ústní ověření
i) Popsat a předvést manipulaci s velmi neklidnými zvířaty a použití vhodných zklidňujících prostředků	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Provést kontrolu pracoviště z hlediska vybavenosti nářadím, pracovními pomůckami a strojním zařízením	Praktické předvedení a ústní ověření
k) Popsat a dodržovat zásady BOZP při práci se zvířaty	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Praktická úprava paznehtů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Posoudit úhlování končetin a nárůst paznehtů zvířete před úpravou	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Provést vhodnou fixaci zvířete	Praktické předvedení
c) Provést očištění paznehtů a posoudit jejich tvar a zdravotní stav	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Popsat a předvést druhy praktických způsobů úpravy paznehtů	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Vybrat vhodné nářadí a popsat rizika použití nevhodného nářadí	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Provést zkrácení špičky	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Vysvětlit nejzazší mez úpravy podle vizuálního vnímání bílé čáry	Ústní ověření
h) Provést korekci chodidlové a stěnové části paznehtu	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Provést miskovité vybrání chodidlové plochy a vysvětlit jeho důvody	Praktické předvedení a ústní ověření
j) Provést úpravu nezatěžovaných částí chodidla	Praktické předvedení a ústní ověření
k) Provést kontrolu meziprstního prostoru	Praktické předvedení a ústní ověření
l) Provést poslední kosmetické úpravy	Praktické předvedení a ústní ověření
m) Popsat cyklus ošetření při ortopedických úpravách paznehtů u skotu	Písemné ověření
n) Klasifikovat nejčastější možná poranění zvířat vzniklá při úpravě paznehtů a popsat ošetření v rámci první pomoci	Písemné ověření
o) Klasifikovat nejčastější chyby při úpravě paznehtů	Písemné ověření
p) Charakterizovat vliv osobnosti paznehtáře a jeho pomocníků na psychický stav zvířete a možné důsledky jeho stresu	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Klasifikace a ošetřování nemocných paznehtů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhodnotit kondici a kulhavost zvířat před ošetřením	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Stanovit hranici úpravy nebo léčebného zákroku u paznehtu z hlediska platné legislativy	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vyjmenovat a charakterizovat nemoci paznehtů skotu včetně onemocnění podléhajících povinnosti oznámení kompetentním úřadům, objasnit ekonomické aspekty těchto onemocnění	Písemné ověření
d) Charakterizovat a ošetřit hnilobu patek	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Charakterizovat a ošetřit nehnisavý zánět paznehtního lůžka	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Charakterizovat a ošetřit hnisavý zánět paznehtního lůžka	Praktické předvedení a ústní ověření
g) Charakterizovat a ošetřit zánět paznehtního lůžka – Rusterholzův vřed	Praktické předvedení a ústní ověření
h) Charakterizovat rozdíl mezi dermatitis digitalis a interdigitální dermatitidou	Praktické předvedení a ústní ověření
i) Charakterizovat poruchy bílé čáry	Ústní ověření
j) Charakterizovat nekrotické postižení	Ústní ověření
k) Charakterizovat a ošetřit hnisavě volnou stěnu	Praktické předvedení a ústní ověření
l) Charakterizovat a ošetřit hnisavě dvojité chodidlo	Praktické předvedení a ústní ověření
m) Charakterizovat a ošetřit onemocnění kůže v meziprstním prostoru (tylom, dermatitida, nekrobaciloza) a zvlášť vyhodnotit důvod vyříznutí tyloму	Praktické předvedení a ústní ověření
n) Charakterizovat a ošetřit laminitidu paznehtu	Praktické předvedení a ústní ověření
o) Rozlišit laminitidu od přirozených pigmentových skvrn na chodidlové části	Praktické předvedení a ústní ověření
p) Charakterizovat a ošetřit zlomeninu kosti paznehtní, zajistit součinnost s veterinářem	Praktické předvedení a ústní ověření
q) Popsat a předvést chemické podkování paznehtu	Praktické předvedení a ústní ověření
r) Přiložit obvaz paznehtu včetně jeho špičky a plastovou botičku na ochranu léčeného paznehtu	Praktické předvedení a ústní ověření
s) Zhodnotit odlehčení a korekci vnějšího paznehtu na pánevní končetině	Praktické předvedení a ústní ověření
t) Odlehčit nemocný prst	Praktické předvedení a ústní ověření
u) Klasifikovat preventivní opatření onemocnění paznehtů (dezinfekční vany, stání, rohože, postřiky)	Písemné ověření
v) Vyjmenovat používané dezinfekční prostředky	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Posouzení ošetřovaných zvířat a prostředí

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyhodnotit požadavky chovatele zvířat na ortopedickou úpravu paznehtů skotu	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vyhodnotit technologické a zoohygienické podmínky (plemeno, pohlaví, věk, počet zvířat, typ ustájení, kvalitu podlahovin, způsob chovu skotu a druh podestýlky)	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Zpracovat závěrečnou zprávu a metodická doporučení pro chovatele	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení evidence související s paznehtářskou činností

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyplnit běžné pracovní záznamy vedené pro hlavní činnosti související s povoláním paznehtář	Praktické předvedení
b) Předvést postup při sjednávání zakázek se zákazníkem	Praktické předvedení
c) Uvést ekonomické aspekty onemocnění paznehtů	Písemné ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost není vyžadována.

Ověřování kompetencí musí probíhat v navazujících činnostech vedoucích k ucelenému paznehtářskému úkonu, který zahrnuje požadavky na zlepšení pohybových schopností a celkové welfare skotu.

V rámci zkoušky musí uchazeč:

- Zjistit požadavky chovatele zvířat na ortopedickou úpravu paznehtů skotu a zhodnotit cyklus ošetření v konkrétním stádě.
- Zhodnotit technologické a zoohygienické podmínky ustájených zvířat.
- Určit plemeno, kategorii a věk zvířat, počet kusů v sekci a navrhnout dobu ošetření paznehtů s přihlédnutím k provozním podmínkám zejména s ohledem na dobu dojení, krmení, úklid stájí a další provozní záležitosti apod.
- Vyhodnotit kvalitu podlahovin vzhledem k obrusu chodidlové části paznehtu.
- Odhadnout kulhavost stáda a závažnost onemocnění končetin skotu.
- Vybrat vhodné místo pro umístění fixační klece a pokusit se využít technologických možností vybavení stáje u chovatele. V případě nevhodného řešení u chovatele navrhnout jiné a prosadit jeho realizaci.
- Zajistit bezpečnost práce (neklouzavá podlaha, dostatek osvětlení, volný prostor pro pohyb a práci paznehtáře, možnost odstranění výkalů, bezpečný přívod elektrické energie).
- Vyřešit optimální skupinu zvířat připravených k ošetření před vstupem do fixační klece a jejich následný odchod.
- Při nahánění zvířete do fixační klece posoudit jeho pohyb, zaznamenat kulhání a tvar paznehtů.
- Do fixační klece dostat zvíře v klidu, nevhodným chováním nevyvolávat stres zvířat.
- Fixovat zvíře ve fixační kleci a zhodnotit možnou míru stresu.
- Zvolit a provést vhodný způsob korektury paznehtů, zvolit vhodné nářadí a pomůcky.
- Objasnit rozdíl tvaru a nárůstu paznehtů u hrudních a pánevních končetin skotu.
- Zajistit kladnou interakci ve vztahu člověk – zvíře.
- Dát pozor na syndrom posledních zvířat ve skupině.
- Vyvarovat se chyb při úpravě a přizpůsobit se konkrétním technologickým a zoohygienickým podmínkám.
- Řešit onemocnění paznehtu s ohledem na získané zkušenosti bez porušení platné legislativy.
- Správně identifikovat onemocnění paznehtu a charakterizovat příčinu.
- Zvážit možnost předat zvíře k léčbě či ošetření veterinárním lékaři a provést o tom záznam.
- Zapsat evidenci nemocných zvířat a připravit zprávu pro chovatele.
- Zhodnotit preventivní opatření proti infekčním chorobám a doporučit vhodný preventivní postup.
- Předvést kontakt s chovatelem při hodnocení a řešení problémů s paznehty.

Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení je nutné přihlížet nejen k bezpečnému provádění všech úkonů a dodržování hygieny práce, ale především ke správnosti a kvalitě ošetření a úpravy paznehtů tak, aby byla zajištěna maximální pohoda zvířete. Je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště. Důraz je třeba klást na šetrnou manipulaci se zvířaty podloženou dostatečnými odbornými vědomostmi a dovednostmi.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v zemědělském nebo veterinárním oboru a alespoň 5 let odborné praxe paznehtáře, odpovídající aktuálnímu obsahu příslušné profesní kvalifikace.
- b) Vyšší odborné vzdělání v zemědělském oboru zaměřeném na chov zvířat nebo vysokoškolské vzdělání v oblasti zemědělství a alespoň 5 let odborné praxe paznehtáře, odpovídající aktuálnímu obsahu příslušné profesní kvalifikace.
- c) Vysokoškolské vzdělání v oblasti veterinárního lékařství a alespoň 5 let praxe související s léčením skotu, odpovídající aktuálnímu obsahu příslušné profesní kvalifikace.
- d) Profesní kvalifikace 41-049-H Paznehtář a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe paznehtáře, odpovídající aktuálnímu obsahu příslušné profesní kvalifikace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci je k dispozici na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Plně vybavená paznehtářská dílna s nářadím (kopytní struhák, dvouruční struhák, kopytní kleště a kopytní nože, keratofréza a keratobruska) a fixační klece a pomůcky
- Pracovní oblečení (zajistí si každý uchazeč sám)
- Antibakteriální přípravek (např. spray Alamycin), sada pro ošetření poraněných a záněty postižených paznehtů (např. Technovit), obvazový materiál, dezinfekční prostředek s obsahem mědi, bukový dehet, štětec, špachtle, gumové rukavice, gumové škrtdlo, kartáč, pátrací kleště a skalpel
- Potřebný počet kusů skotu pro ošetření a úpravu paznehtů (7 ks skotu pro jednoho uchazeče, z toho nejméně 3 kusy s různým zdravotním postižením paznehtů)
- Místnost pro teoretickou a písemnou část vybavená potřebnými didaktickými pomůckami
- Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické či prostorové vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace doklady (resp. jejich ověřené kopie) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 12 až 16 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška bude rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a AK ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

ŠCHK - KUBIŠTA, s. r. o.

Ing. Markéta Kvapilová - OSVČ (poradenství v chovu skotu)

Ing. David Bendák - OSVČ, soukromý zemědělec

Ing. Jindřich Vinčálek, CE-F, OSVČ, podkovář